

OBSAH

1	Systém účetnictví v podniku	5
1.1	Vztahy účetnictví k ostatním oborům informační soustavy organizací	7
1.1.1	Informační soustava organizací	7
1.1.2	Předmět a metoda účetnictví	7
	Předmět účetnictví	7
	Metoda účetnictví	8
	Dokumentace účetních případů	9
	Inventarizace hospodářských prostředků	9
	Oceňování hospodářských prostředků	10
	Časové zápisy účetních případů	11
	Soustava účtů a účetní výkazy	11
1.1.3	Vztah účetnictví k ostatním oborům informační soustavy organizací	12
1.2	Klasifikace hospodářských procesů	13
	Hospodářské procesy	13
1.3	Financování hospodářských prostředků	14
	Složky hospodářských prostředků	14
	Zdroje krytí hospodářských prostředků	15
1.4	Právní úprava účetnictví	17
1.5	Účtová osnova pro hospodářské organizace	17
	1.5.1 Obsah účtové osnovy pro hospodářské organizace	17
	1.5.2 Směrnice k účtové osnově pro hospodářské organizace	20
	1.5.3 Účtový rozvrh	20
1.6	Hlavní vztahy účtových tříd účtové osnovy pro hospodářské organizace	21
	1.6.1 Evidence nákladů a výnosů	21
	1.6.2 Evidence na účtech ostatních účtových tříd	23
2	Evidence zúčtovacích vztahů podniku	26
2.1	Peněžní prostředky a zúčtovací vztahy	26
2.2	Zúčtovací vztahy z hospodářského styku	26
	2.2.1 Peníze a ceniny	26
	Pokladní operace	27
	Peníze na cestě	28
	Ceniny	29
	2.2.2 Vztahy podniku vůči bance	30
	2.2.3 Pohledávky a závazky	34

Pohledávky tuzemské — — — — —	34
Závazky tuzemské — — — — —	35
Analytická evidence pohledávek a závazků — — —	40
Inventarizace pohledávek a závazků — — — —	42
2.3 Finanční vztahy vyplývající ze zúčtování daní, odvodů a přidělů — — — — —	42
2.3.1 Vztahy podniku ke státnímu rozpočtu — — — —	43
2.3.2 Vztahy podniku k národním výborům — — — —	44
2.3.3 Vztahy podniku k nadřazenému orgánu — — —	44
2.4 Vnitropodnikové zúčtování — — — — —	45
3 Evidence materiálu a předmětů postupné spotřeby	47
3.1 Evidence materiálu — — — — —	47
3.1.1 Oceňování materiálu — — — — —	47
3.1.2 Organizace evidence materiálových zásob — — —	49
3.1.3 Účtování materiálu — — — — —	53
Základní účtování — — — — —	54
Manka a přebytky materiálu — — — — —	55
Materiál přijatý do úschovy — — — — —	58
Prodej materiálu — — — — —	59
Změny v ocenění materiálu — — — — —	60
3.2 Evidence poddodávek — — — — —	61
3.3 Evidence předmětů postupné spotřeby v používání — —	63
3.3.1 Drobné a krátkodobé předměty v používání — —	63
Vyřazení drobných a krátkodobých předmětů — —	64
3.3.2 Speciální nástroje a přípravky v používání — —	66
3.3.3 Oběhové obaly — — — — —	67
3.3.4 Analytická a operativní evidence předmětů po- stupné spotřeby v používání — — — — —	69
4 Evidence základních prostředků a jejich reprodukce	72
4.1 Členění a oceňování základních prostředků — — — —	72
4.2 Evidence základních prostředků — — — — —	74
4.2.1 Operativní a analytická evidence základních pro- středků — — — — —	75
4.2.2 Účtování odpisů základních prostředků a jejich rozdělení — — — — —	79
4.2.3 Vyřazení základních prostředků — — — — —	82
Likvidace základních prostředků — — — — —	84
Prodej základních prostředků — — — — —	88
Bezplatný převod základních prostředků — — —	90
4.2.4 Najaté základní prostředky — — — — —	91
4.3 Účtování investic — — — — —	91

4.3.1	Zdroje financování investic — — — — —	91
4.3.2	Investice pořízené z vlastních zdrojů podniku — —	92
4.3.3	Investice pořízené z úvěru — — — — —	96
4.3.4	Investice pořízené ve vlastní režii podniku — — —	97
4.3.5	Drobné podnikové investice — — — — —	98
4.4	Organizace evidence základních prostředků a investic	100
5	Evidence práce a mezd — — — — —	102
5.1	Jednotná evidence pracujících — — — — —	102
5.2	Prvotní evidence práce a mezd — — — — —	103
5.2.1	Organizace prvotních záznamů o práci a mzdách	104
5.2.2	Zúčtování hrubých mezd — — — — —	106
5.3	Účtování mezd a dávek nemocenského pojištění — — —	108
5.3.1	Mzdové a ostatní osobní náklady — — — — —	108
5.3.2	Podíly na hospodářském výsledku — — — — —	111
5.3.3	Příspěvek na sociální zabezpečení — — — — —	112
5.3.4	Účtování dávek nemocenského pojištění — — —	113
6	Evidence nákladů a výkonů — — — — —	115
6.1	Členění nákladů v účetnictví — — — — —	115
6.2	Účtování nákladů podle druhů — — — — —	117
6.2.1	Členění nákladů podle druhů — — — — —	117
6.2.2	Hlavní zásady účtování prvotních nákladů podle druhů — — — — —	118
6.2.3	Účtování jednotlivých nákladových druhů — — —	120
6.2.4	Účtování dobropisů nákladů — — — — —	124
6.2.5	Převod prvotních nákladů — — — — —	124
6.3	Časové rozlišování nákladů — — — — —	125
6.3.1	Účel a způsoby časového rozlišování nákladů — —	125
6.3.2	Účty časového rozlišování nákladů — — — — —	126
6.3.3	Náklady příštích období — — — — —	126
6.3.4	Výdaje příštích období — — — — —	127
6.4	Účtování nákladů na činnosti a výkonů činností — — —	130
6.4.1	Členění nákladů na činnosti — — — — —	131
6.4.2	Obsah účtové třídy 4 — Náklady na činnosti — —	132
6.4.3	Vnitropodnikové výkony a jejich oceňování — —	134
6.4.4	Obsah účtové třídy 5 — Zúčtování nákladů na činnosti — — — — —	135
6.4.5	Účtování nákladů na činnosti a jejich výkonů — —	136
	Základní způsob evidence nákladů na hlavní výrobní činnosti — — — — —	137
	Jiné způsoby evidence nákladů na výrobu — — —	145

6.4.6	Účtování režijních nákladů — — — — —	145
6.4.7	Účtování nákladů a výkonů pomocných výrobních činností — — — — —	149
6.4.8	Účtování nevýrobních činností — — — — —	151
6.4.9	Doklady o nákladech na činnosti a o jejich výkonech — — — — —	152
6.5	Vnitropodnikové výsledky hospodaření — — — — —	152
6.6	Evidence výrobků — — — — —	154
7	Evidence realizace podnikových výkonů a výnosů — —	159
7.1	Členění výnosů z realizace podnikových výkonů a nákladů spojených s realizací — — — — —	159
7.2	Účtování výnosů z realizace výkonů výrobních a nevýrobních činností — — — — —	161
7.2.1	Realizace výkonů výrobních činností — — — — —	161
7.2.2	Dotace k tržbám — — — — —	163
7.2.3	Realizace výkonů nevýrobních činností — — — — —	164
7.2.4	Ostatní výnosy spojené s realizací výkonů — — — — —	165
7.3	Předání výkonů výrobních činností — — — — —	166
7.3.1	Dodávky průmyslových výkonů pro neprůmyslová hospodářství — — — — —	167
7.3.2	Ostatní případy předání výkonů výrobních činností — — — — —	168
7.3.3	Materiál vlastní výroby — — — — —	168
7.4	Položky upravující výnosy z realizace a předání — — — — —	169
7.5	Časové rozlišení výnosů — — — — —	170
7.6	Hospodářský výsledek z realizace a předání — — — — —	172
8	Ostatní náklady a výnosy — — — — —	174
8.1	Náklady nezahrnované do nákladů jednotlivých činností podniku — — — — —	174
8.2	Výnosy nezahrnované do hospodářského výsledku jednotlivých činností podniku — — — — —	176
9	Hospodářský výsledek podniku — — — — —	182
9.1	Zjišťování hospodářského výsledku — — — — —	182
9.2	Dotace a subvence k hospodářskému výsledku — — — — —	188
9.3	Použití hospodářského výsledku — — — — —	189
9.3.1	Odvozy z hospodářského výsledku — — — — —	189
9.3.2	Příděly podnikovým fondům — — — — —	191
9.3.3	Ostatní použití hospodářského výsledku — — — — —	192
9.4	Roční zúčtování hospodářského výsledku a jeho použití — — — — —	193

10 Evidence podnikových fondů	— — — — —	197
10.1 Účely a druhy podnikových fondů	— — — — —	197
10.2 Zásady a způsoby financování podnikové činnosti	— — — — —	198
10.2.1 Fondy základních prostředků a jejich reprodukce	— — — — —	198
10.2.2 Financování provozní činnosti podniku	— — — — —	199
10.2.3 Tvorba a použití ostatních podnikových fondů	— — — — —	201
10.2.4 Fond kulturních a sociálních potřeb	— — — — —	202
11 Soustava účetních výkazů hospodářských organizací		205
11.1 Význam účetních výkazů	— — — — —	205
11.2 Běžné účetní výkazy	— — — — —	206
11.2.1 Měsíční výkaz o výsledku hospodaření	— — — — —	207
Výsledovka — tvorba hospodářského výsledku	— — — — —	207
Hospodářský výsledek, jeho rozdělení a doplnění	— — — — —	211
Ostatní údaje měsíčního výkazu o výsledku hospodaření	— — — — —	212
11.2.2 Rozvaha hospodářských organizací	— — — — —	212
11.2.3 Ostatní běžné účetní výkazy	— — — — —	214
11.3 Roční účetní výkazy	— — — — —	215
11.4 Předkládání účetních výkazů	— — — — —	215
12 Souvislý účetní příklad výrobního podniku	— — — — —	217
12.1 Organizace a popis činnosti podniku	— — — — —	217
12.2 Plán výroby a plán odbytu	— — — — —	217
12.3 Předběžná kalkulace	— — — — —	218
12.4 Účtový rozvrh	— — — — —	218
12.5 Zůstatky a obraty účtů	— — — — —	219
12.6 Inventurní soupisy	— — — — —	222
12.7 Časové rozlišování nákladů	— — — — —	223
12.8 Běžné účetní případy v prosinci 197.	— — — — —	224
12.9 Účtování při měsíční uzávěrce	— — — — —	229
12.10 Účtování při roční uzávěrce	— — — — —	233
13 Základní principy účetnictví obchodních organizací		236
13.1 Účtování zboží	— — — — —	236
13.1.1 Fakturování a oceňování zboží	— — — — —	236
13.1.2 Nákup a skladování zboží	— — — — —	238
13.1.3 Předání výrobků do maloobchodních prodejen	— — — — —	240
13.2 Účtování nákladů a výnosů	— — — — —	241
13.2.1 Účtování nákladů na činnosti a výkonů činností	— — — — —	241
13.2.2 Prodej zboží	— — — — —	243
13.2.3 Manka a přebytky zboží	— — — — —	245

13.3 Rizikový fond — — — — — 246

13.4 Hospodářský výsledek obchodních organizací — — — 247

**Přílohy k souvhlému účetnímu příkladu výrobního pod-
niku — — — — — 251**

Účtová osnova pro hospodářské organizace — — — — 285